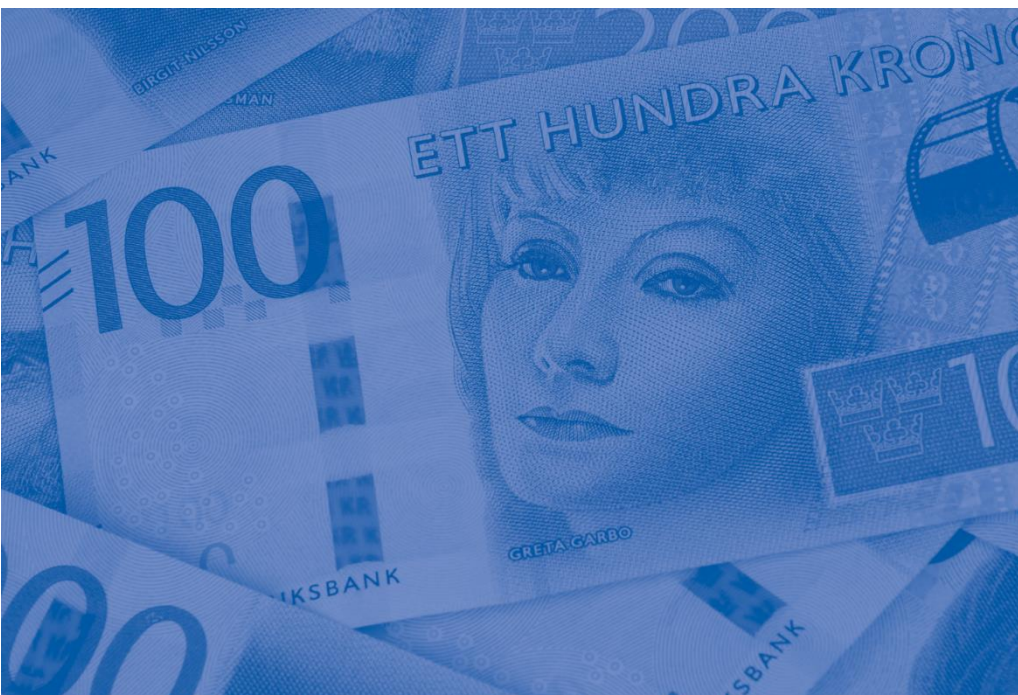

DNR: 2020-01254

Sammanfattning av svar på konsultationen Riksbankens framtida avvecklingstjänst

12 maj 2021

Sammanfattning av svar på konsultationen om Riksbankens framtida avvecklingstjänst

Konsultationen

Riksbanken publicerade i februari en konsultation för att inhämta marknadsdeltagarnas syn på Riksbankens avvecklingstjänst för stora betalningar, RIX-systemet, och vad som bör ingå i en framtida avvecklingstjänst. Konsultationen är en del i en förstudie som Riksbanken genomför för att fatta ett inriktningsbeslut om dess framtida avvecklingstjänst för stora betalningar.

Nuvarande RIX-system togs i produktion 2009 och har fungerat väl. Sedan dess har ny teknik och regulatoriska krav lett till förändringar för aktörerna på betalmarknaden, både nationellt och internationellt. Denna utveckling kan komma att leda till krav på nya funktioner och påverka deltagarna i RIX-systemet. Det är därför viktigt för Riksbanken att skaffa sig en god uppfattning om vilka behov som finns hos deltagarna (både befintliga och nya) i avvecklingstjänsten och hur den framtida avvecklingstjänsten kan tillgodose dessa behov.

Avsikten med förstudien är att ta fram underlag för Riksbankens framtida avvecklingssystem för betalningar. Vilka funktioner som krävs för att systemet ska bli effektivt, vilka krav som ska ställas på säkerheten i systemet, och vilka behov marknaden har, är några frågor som analyseras.

Konsultationen skickades till RIX-deltagarna, Svenska Bankföreningen och P27, den skickades även till Finansinspektionen och Finansdepartementet kännedom, samt publicerades på Riksbankens hemsida.

22 svar har inkommit på konsultationen, några av dem via Svenska Bankföreningen. Här nedan presenteras en sammanfattning av svaren. Frågorna ligger som bilaga till denna sammanfattning.

Betalmarknaden och dess utveckling

Riksbankens syn på betalningsmarknaden och dess utveckling delas i stor utsträckning av de tillfrågade. De flesta av de tillfrågade ansåg också att omedelbara betalningar kommer att utgöra en allt större andel av betalningsflödena i framtiden. Några av de tillfrågade ser en framtid där samtliga betaltransaktioner kommer att avvecklas via RIX-INST, inklusive traditionella batch-betalningar, vilka skulle kunna avvecklas på tider med mindre trafik i systemen. Ett större antal av de som svarat på konsultationen ansåg dock att det kommer att finnas ett fortsatt behov av att kunna genomföra betalningar i batch vid fastställda tidpunkter i RTGS-systemet. Standardisering och harmonisering nämndes generellt sett som en viktig del i att effektivisera betalområdet. Några av de mindre aktörerna nämnde dock att de har ett begränsat behov av internationell harmonisering eftersom de främst är aktiva på den svenska marknaden.

På frågan om vilka nya funktioner man skulle vilja se i en framtida avvecklingstjänst, föreslogs bland annat utökade öppettider, produktberoende avveckling, ökad automatisering, förbättrad likviditetshantering, AML screening, bättre rapporteringsverktyg, t.ex. API:er, samt gräns- och valutaöverskridande realtidsbetalningar.

Vad gäller frågan om avvägning mellan funktion och kostnad ansåg en stor del av de tillfrågade att förbättrade/utökade funktioner kan motivera högre kostnader om det skulle innebära högre affärsnytta och/eller ökad säkerhet/robusthet. Det påpekades från flera håll att ett RTGS-system ska vara enkelt och motståndskraftigt med nödvändiga basfunktioner, någon nämnde även att dagens RTGS system tenderar att vara för komplexa med funktioner som inte används, en annan föreslog att vissa funktioner borde kunna vara valbara.

I allt större utsträckning har säkerhet och säkerhetskrav, framförallt frågan om cybersäkerhet, blivit alltmer aktuell, varför konsultationen tog upp frågan om vilka säkerhetskrav som är viktigast i en framtida avvecklingstjänst. Vikten av att det finns fungerande reservrutiner på nationell nivå som säkerställer möjligheten att avveckla transaktioner även vid en större och mer utdragen störning eller kris poängteras i flera konsultationssvar. Därutöver är det viktigt med ett kontinuerligt och systematiskt arbete för att öka säkerheten i systemen, genom exempelvis hotbildsanalyser, gemensamma säkerhetsrevisioner och/eller riskövningar och kontroll av personal. Utöver detta önskade flera av de konsulterade se ett gemensamt forum för hantering och informations/erfarenhetsutbyte vad gäller cybersäkerhetsincidenter.

Dagens RIX-system

Nuvarande RIX-RTGS är uppskattat och de tillfrågade är nöjda med både funktioner och öppettider, det nämndes dock att vissa funktioner har begränsad användning. Vad gäller öppettider nämndes att utökade öppettider kan ge högre kostnader vilket i så fall bör kompenseras med högre automatiseringsgrad. Man uttrycker också uppskattning över existerande reservrutiner och de regelbundna övningar som genomförs. Någon ansåg dock att övningarna tar för mycket resurser och att ambitionerna skulle kunna sänkas, en annan ville se en mer automatiserad rutin, det påpekades också att ett ökat antal styckvisa betalningar kommer att göra manuella rutiner svårhanterliga.

Flera av de tillfrågade fann att användarvänligheten i systemet skulle kunna förbättras, bland annat genom förbättrat användargränssnitt och fler automatiserade processer, t.ex. för överföring till/från en LOM. Det framfördes också önskemål om sökfunktionalitet med flexibla sökkriterier. Att kunna avveckla värdepapper i samma system, vilket skulle förenkla likviditetshanteringen till VPC är ett annat exempel som framförts tillsammans med en önskan om att göra det möjligt att genomföra decentraliserad clearing på respektive bank.

Eventuell framtida anslutning till T2

En stor majoritet av de tillfrågade ansåg att en anslutning till T2 skulle ge väsentliga stordriftsfördelar i form av gemensamma processer, förvaltning och utveckling, vilket sammantaget skulle ge högre effektivitet och lägre kostnader. Det påpekades också att T2 är ett system som redan är känt för många banker och att man får samma gränssnitt för alla deltagande valutor, vilket skulle underlätta flödena och likviditetshanteringen. Ökade resurser för säkerhet och i synnerhet cybersäkerhet togs också upp som en betydande fördel. Det nämndes också att en T2 anslutning ger tillgång till viss funktionalitet som finns i T2 men inte i RIX-RTGS, samt att det ger möjlighet till valuta överskridande transaktioner.

På frågan om eventuella nackdelar med en anslutning till T2 lyftes själva anslutningen upp som kostnads- och tidskrävande, då den även innefattar anpassning av affärssystem och tjänster gentemot de tillfrågades kunder. Vissa funktioner som idag finns i RIX-RTGS kommer troligen inte

heller att finnas i samma utsträckning i T2. En viss oro uttrycktes också för att en eventuell anslutning skulle kollidera med övergången från Bankgirot till P27 och vikten av koordinering betonades. Minskat inflytande nämndes också, då Riksbanken skulle bli en deltagare bland många i T2 och att svenska bankers möjlighet att utveckla nya innovativa tjänster därmed skulle kunna begränsas. Flera av de tillfrågade tog upp frågan om koncentrationsrisker och att ett stort gemensamt avvecklingsystem kan vara sårbart för angrepp, samt att avveckling måste kunna tillhandahållas på nationell nivå vid kriser eller större störningar på T2 plattformen. Det fanns också en viss oro för att SEK som liten valuta skulle kunna prioriteras ner i händelse av större driftstörningar.

Många av de som svarat på konsultationen såg samverkans- och harmoniseringsfördelar med flera valutor på T2. Man såg också möjlighet till vidareutveckling, t.ex. att likviditet i en valuta skulle kunna utgöra garanti för avveckling i en annan valuta och tjänster för betalningar mellan valutor.

Andra alternativ

En övervägande majoritet av de som svarat på konsultationen såg inga andra alternativ än att fortsätta med nuvarande systemlösning tillhandahållen av SIA eller att ansluta till T2. Det framfördes även några förslag på lösningar baserade på RIX-INST/TIPS, där all avveckling skulle kunna ske över RIX-INST oberoende av produkt.

Bilaga

Frågor ingående i konsultation om Riksbankens framtida avvecklingstjänst

1. Betalmarknaden och dess utveckling

Riksbanken ser hur globalisering och digitalisering har fått marknaden för betalningar att förändras och kraven på snabbhet och effektivitet att öka och därmed även kostnaderna. Denna utveckling leder också till allt större krav på säkerhet och robusthet i systemen så att de kan motstå angrepp och hålla en hög grad av kontinuitet. Cybersäkerhet är en annan relaterad fråga som är högt prioriterad och kräver allt mer resurser.

Banker och andra aktörer är ofta aktiva på flera marknader och därmed deltagare i flera betalsystem vilket ökar kraven på standardisering och harmonisering. Gränsöverskridande handel fordrar hög effektivitet i hela betalkedjan från betalare till mottagare, och även mellan betalsystemen, och detta innebär att det behövs även internationella standarder och internationell harmonisering.

Av den totala mängden betalningar kommer sannolikt andelen omedelbara betalningar att bli allt större i och med att efterfrågan ökar och bankerna breddar sitt utbud av betaltjänster med omedelbar funktion. Så kallade batch-betalningar bedöms dock ha en roll även fortsättningsvis. Betalsystemen måste förmodligen också klara allt större mängder data och kunna interagera med andra system.

1.1 Delar ni Riksbankens syn på betalningsmarknaden och dess utveckling? Vidareutveckla gärna.

1.2 Ser ni förändringar i omvärlden som kan leda till krav på nya funktioner i den framtida avvecklingstjänsten?

Om så är fallet, vad ska de nya funktionerna bidra med? (exempelvis förändringar som härrör från nya lagar och/eller ny teknik).

Ny funktion	Varför den behövs	Grad av prioritet 1-5*
Klicka eller tryck här för att ange text.	Klicka eller tryck här för att ange text.	Klicka eller tryck här för att ange text.
Klicka eller tryck här för att ange text.	Klicka eller tryck här för att ange text.	Klicka eller tryck här för att ange text.

Klicka eller tryck här för att ange text.	Klicka eller tryck här för att ange text.	Klicka eller tryck här för att ange text.
---	---	---

**1 är lägst och 5 högst prioriterat*

1.3 När tror ni att förändringarna i punkt 1.2 kommer att ske på den svenska betalmarknaden?

För in de olika förändringarna i respektive tidsspann här nedan.

Inom 1-5 år: Klicka eller tryck här för att ange text.

Inom 3-7 år: Klicka eller tryck här för att ange text.

Inom 5-10 år eller längre fram: Klicka eller tryck här för att ange text.

1.4 Cybersäkerhet är en fråga som blir allt mer brännande och angelägen. På en övergripande nivå, vad anser ni är de viktigaste säkerhetskraven på en framtida avvecklingstjänst i det avseendet?

Ert svar kan omfatta såväl funktioner som egenskaper hos själva systemet, som svar på organisationen kring avvecklingstjänsten eller hur väl standarder/riktlinjer uppfylls. Krav avseende funktioner och egenskaper hos systemet kan exempelvis omfatta olika skydd eller larm. Krav gällande organisation kan exempelvis handla om huruvida det finns personal för övervakning, analys och informationsdelning vid cybersäkerhetsincidenter, hur många personer som arbetar med systemets cybersäkerhet, samt personalens kompetens inom området.

Klicka eller tryck här för att ange text.

1.5 Hur ser ni på avvägningen funktioner – kostnad? I vilken utsträckning kan förbättrade/utökade funktioner motivera högre kostnader? I vilken utsträckning kan lägre kostnader motivera vissa begränsningar i funktionerna?

Riksbanken tillhandahåller RIX-systemet enligt principen om full kostnadstäckning, det vill säga systemet finansieras av dess användare. Antalet deltagare, förändringar på betalmarknaden, krav på specifika funktioner och ökade krav på säkerhet kommer därmed att avspeglas i avgifterna framgent.

Klicka eller tryck här för att ange text.

2. Dagens RIX-system

Dagens RIX-system togs i drift 2009 och är Riksbankens system för avveckling av stora betalningar. Systemet är levererat av SIA som också tillhandahåller support och utveckling. Ett flertal länder använder idag samma leverantör och system. I Norden är det för närvarande Norge, Danmark och

Island, medan Finland deltar i T2. Danmark beslutade i december 2020¹ att ansluta sig till eurosystemets TARGET Services (T2 och TIPS), sedan tidigare är de anslutna till T2S.

RIX-systemet säkerställer avveckling av betalningar mellan deltagarna. RIX-systemet tillhandahåller avveckling av stora betalningar (RTGS), möjliggör avveckling av värdepapperstransaktioner i centralbankspengar på konton i Sveriges värdepapperscentral, tillhandahåller intradagskredit och stående penningpolitiska faciliteter samt kontinuitetsfunktioner och reservrutiner. RIX-systemet har också betydelse för det penningpolitiska styrsystemet.

2.1 Hur uppfattar ni dagens RIX-system när det gäller funktioner, öppettider och användarvänlighet?

2.2 Någon ytterligare funktion som ni skulle vilja se?

2.3 Uppfyller dagens RIX-system er organisations krav? Förtydliga ert svar genom exempel på

a) områden som uppskattas eller som saknas i dagens RIX- system.

b) tjänster som uppskattas eller som saknas i dagens RIX- system.

2.4 Riksbanken har reservrutiner för olika typer av avbrott eller störningar. Uppfyller dessa er organisations önskemål och krav?

Förtydliga ert svar genom exempel på områden och reservrutiner som kan utvecklas eller som saknas i dagens RIX-system.

3. Eventuell framtida anslutning till T2

Ett alternativ till nuvarande avvecklingstjänst skulle kunna vara T2, en plattform för avveckling av betalningar som ägs och drivs av eurosystemet². Plattformen används i alla euroländer och är även öppen för icke-euroländer och valutor efter avtal mellan respektive lands centralbank och eurosystemet. Betaltransaktioner i T2 avvecklas löpande³ på kontinuerlig basis i centralbankspengar. I systemet ingår likviditetshantering och olika valbara tilläggstjänster samt kontinuitetshantering. T2 används bland annat för att genomföra centralbankernas transaktioner och för betalningar mellan olika banker.

3.1 Vilka fördelar ser ni med en eventuell anslutning till T2?

¹ https://www.nationalbanken.dk/en/bankingandpayments/interbank_payments/Pages/Migration-of-Danish-kroner-to-Target-Services.aspx

² <https://www.ecb.europa.eu/paym/target/target2/html/index.en.html>

³ Bankdagar kl. 07.00-18.00

Klicka eller tryck här för att ange text.

3.2 Vilka problem ser ni med en eventuell anslutning till T2?

Klicka eller tryck här för att ange text.

3.3 I vilken utsträckning skulle en eventuell anslutning till T2 påverka er organisation?

	Stor påverkan	Medium påverkan	Mindre påverkan
Internt inom er organisation	Klicka eller tryck här för att ange text.	Klicka eller tryck här för att ange text.	Klicka eller tryck här för att ange text.
I förhållande till externa aktörer	Klicka eller tryck här för att ange text.	Klicka eller tryck här för att ange text.	Klicka eller tryck här för att ange text.

Eventuella kommentarer

Klicka eller tryck här för att ange text.

3.4 Danmarks Nationalbank har beslutat att ansluta till T2, vilket innebär att andra valutor än euron kommer att finnas på plattformen. Tror ni att en svensk anslutning till T2 skulle öka möjligheterna till samverkan och harmonisering med andra EU-valutor?

Klicka eller tryck här för att ange text.

4. Andra alternativ

Här ovan nämns två möjliga alternativ för en framtida avvecklingstjänst för stora betalningar: antingen att fortsätta med nuvarande systemlösning, SIA S.p.A., eller ansluta till T2.

4.1 Finns det andra realistiska alternativ som Riksbanken bör beakta i sin förstudie?

Klicka eller tryck här för att ange text.